

N:o 151.

Ank. till Riksd. kansli den 21 maj 1907, kl. 6,30 e. m.

Utlåtande i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående utvidning af Malmöhus läns landstings upptagningsanstalt för sinnessjuka vid Lunds hospital.

(2 U. A.)

Uti en till Riksdagen den 22 nästlidne mars aflåten proposition (n:o 123) har Kungl. Majt under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för samma dag föreslagit Riksdagen medgifva, att de till Malmöhus läns landstings upptagningsanstalt för sinnessjuka vid Lunds hospital hörande två paviljonger finge på- och tillbyggas för beredande af utrymme för ytterligare fyra patienter i hvardera paviljongen, att dagafgift till staten för det sålunda ökade antalet patienter skulle utgå efter samma grunder, som för närvarande vore gällande beträffande nu befintligt antal platser å upptagningsanstalten, samt att i öfrigt med afseende å såväl det ifrågasatta byggnadsarbetet som den utvidgade anstalten skulle i tillämpliga delar gälla de bestämmelser, som meddelats i det i statsrådsprotokollet omförmälda, enligt kungl. bref den 12 juni 1891 för statens del godkända aftal.

I detta ärende har departementschefen till ofvanberörda statsrådsprotokoll anfört följande:

»År 1889 giordes från Malmöhus läns landsting underdånig framställning att för sinnessjukas vård i de fall, som afsåges i § 41 af stadgan angående sinnessjuka den 2 november 1883 (§ 46 i förnyade stadgan angående sinnessjuka den 14 juni 1901), måtte få för landstingets räkning och på dess bekostnad å staten tillhörigt område vid Lunds hospital uppföras en vårdanstalt. Efter vidare underhandlingar föreslog Kungl. Maj:t i proposition den 2 april 1891 (n:o 61) Riksdagen att för sin del medgifva, att uti förevarande ämne aftal finge träffas mellan staten och Malmöhus läns landsting enligt ett på grund af de förda förhandlingarna upprättadt, af landstinget godkänt förslag.

Berörda förslag innefattade följande:

att landstinget berättigades att å staten tillhörigt område vid Lunds hospital uppföra en för tjugu patienter afsedd byggnad i enlighet med af vederbörande myndighet godkänd ritning;

att landstinget skulle vidkännas kostnaden ej mindre för nybyggnaden med dithörande promenadgårdar, värmeapparater och vattenledningsrör än äfven för all annan fast inredning samt för framtiden bestrida underhållskostnaden härför;

att staten skulle anskaffa och underhålla all den lösa utredningen samt ombesörja och bekosta allt hvad i öfrigt för de sjukas vård erfordrades;

att af platserna tio skulle inredas för manliga och tio för kvinnliga patienter;

att den nya anstalten skulle införlifvas med hospitalets öfriga för sjukvården afsedda afdelningar och hospitalets styrelse berättigas att fritt förfoga öfver anstalten och använda densamma såsom en upptagningsanstalt för nyligen insjuknade, utan afseende på om dessa tillhörde Malmöhus län eller något annat län, dock med villkor att tjugu platser alltid och utan invändning funnes disponibla endast för sjuka från Malmöhus län och att en fullgod vård dessa bereddes;

att granskningen af ansökningshandlingar om inträde å lasarettet för tillfällig hospitalsvård behöfvande sinnessjuka skulle ske i vanlig ordning, så att ifrågavarande patienter till anstalten skulle remitteras af lasarettets läkare för att där vårdas, till dess för deras hospitalsvård föreskrifna intyg och ansvarsförbindelser genom lasarettets målsmän anskaffats, hvarefter dessa sjuka, såvidt de pröfvades vara till vård å hospital eller asyl berättigade, borde där vinna inträde i alldeles samma ordning som andre sinnessjuka och utan något företräde för dessa, Malmöhus län tillhörande sinnessjuka;

att för hvarje patient skulle erläggas afgift till staten, hvilken afgift för de första fem åren skulle utgå med 2 kronor 50 öre för dag och därefter för fem år i sänder bestämmas af Kungl. Maj:t, på förslag af medicinalstyrelsen och sedan landstinget blifvit hört;

att afgiften skulle inbetalas kvartalsvis af lasarettsdirektionen;

att emellertid ett minimibelopp af 3,000 kronor skulle för hvarje år i patientafgifter till staten utgöras;

att så snart någon å anstalten intagen sinnessjuk därifrån utskrefves, äfvensom då han intoges å asyl eller hospital, landstingets betalningsskyldighet för samma patient upphörde, hvarför underrättelse härom utan dröjsmål genom hospitalets syssloman skulle lämnas lasarettsdirek-

tionen med uppgift tillika om den tid, hvarunder patienten varit å anstalten vårdad; samt

att staten och landstinget förbehölles ömsesidig rätt till uppsägning af öfverenskommelsen att upphöra två år efter uppsägningen, med skyldighet för staten att ersätta landstinget kostnaden för byggnaden, därest uppsägningen skedde af staten, med det belopp, som bestämdes af fem gode män, däraf staten och landstinget utsåge två hvardera och de sålunda valde den femte, dock att värdet ej finge öfverstiga verkliga kostnaden för byggnadens uppförande, samt, därest uppsägningen ägde rum från landstingets sida, med två tredjedelar af det på förenämnda sätt bestämda värdet.

Kungl. Maj:ts ofvan omförmälda framställning blef af Riksdagen bifallen.

Sedermera har Kungl. Maj:t uti nådig proposition (n:o 17) till 1893 års Riksdag begärt Riksdagens medgifvande därtill, att uti ifrågavarande enligt nådigt bref den 12 juni 1891 jämväl för statens del antagna förslag i fråga om uppförande af en vårdanstalt för sinnessjuka vid Lunds hospital måtte få göras sådan ändring, att i stället för en för tjugu patienter afsedd byggnad vid hospitalet finge uppföras två paviljonger, hvardera beräknad för tio patienter.

Jämväl denna Kungl. Maj:ts framställning bifölls af Riksdagen.

Emellertid har det visat sig, att anstalten icke är tillräcklig för ett nöjaktigt tillgodoseende af behovet. Direktionen öfver Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar har därför, på förslag af direktionen öfver Lunds hospital och asyl, hos länet år 1906 församlade landsting anhållit om anslag för anstaltens utvidgning medelst till- och påbyggnad af dess båda paviljonger i enlighet med uppgjorda ritningar och tillhörande kostnadsförslag.

Enligt förslaget skulle paviljongerna, den ena inredd för tio manliga och den andra för tio kvinnliga patienter, utvidgas så, att i hvar och en af dem erhöles plats för ytterligare fyra patienter, hvadan paviljongerna komme att inrymma tillhoppa tjugufyra patienter. Därjämte skulle bostäder för betjäningen och platser för förråd af linne och dylikt anordnas å vindarna. Kostnaden för anstaltens utvidgning har beräknats till sammanlagdt 52,007 kronor.

Med bifall till den sålunda gjorda framställningen har landstinget för sin del beslutat att till utvidgning af upptagningsanstalten i hufvudsaklig öfverensstämmelse med det upprättade förslaget bevilja ett anslag af 52,000 kronor att för år 1907 ställas till direktionens förfogande.

Uti underdånig skrifvelse af den 26 januari 1907 har nu direktionen öfver nämnda sjukvårdsinrättningar anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes lämna tillstånd till den ifrågasatta utvidgningen af upptagningsanstalten under enahanda villkor, som i förenämnda nådiga bref den 12 juni 1891 blifvit med afseende å anstalten stadgade, hvarjämte direktionen hemställt, att den afgift, som borde till staten erläggas för hvarje patient, som utöfver det antal, för hvilket anstalten i dess nuvarande skick vore afsedd, kunde komma att efter utvidgningen af anstalten därstädes intagas, måtte fastställas att utgå efter den i nådigt bref den 17 februari 1905 bestämda grund, d. v. s. efter två kronor för dag och patient intill den 1 april 1910.

Till följd af nådig remiss har medicinalstyrelsen i ärendet afgifvit underdånigt utlåtande af den 25 februari 1907, däruti styrelsen anfört följande.

De för sjuka från Malmöhus län disponibla tjugu platserna hade visat sig vara otillräckliga och länets landsting förfogade icke öfver någon anstalt — förutom den nu ifrågavarande — för tillfällig vård af sinnessjuka. Antalet exspektanter vid Lunds hospital hade utgjort 106 den 15 februari 1907, och säkerligen hade större delen af dessa personer varit från Malmöhus län. Behovvet af ökad antal platser för landstingets räkning vore alltså oafvisligt. Såsom styrelsen förut haft anledning framhålla uti underdåniga utlåtanden angående ansökningar om tillstånd till anordnande af upptagningsanstalter af nu ifrågavarande art, vore dessa anstalter till stort gagn för den allmänna sinnessjukvården och beredde länets sjuka den bästa vård under afvaktan på intagning å statsanstalt.

Mot de den underdåniga framställningen bifogade ritningarna hade styrelsen intet hufvudsakligen att erinra, men ansåge, att slutlig granskning af dem borde ske först sedan landstingets underdåniga ansökan vunnit Kungl. Maj:ts och Riksdagens bifall.

Hvad dagafgiften för patient beträffade, syntes den böra bestämmas att intill den 1 april 1910 utgå med samma belopp, som gällde för de nu befintliga platserna, eller 2 kronor, och därefter fastställas på stadgad sätt. Det bestämda årliga minibeloppet, 3,000 kronor, ansåge styrelsen icke erfordra någon ändring.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt har styrelsen i underdånighet hemställt, att i det af Kungl. Maj:t och Riksdagen gjorda medgifvande för Malmöhus läns landsting angående en upptagningsanstalt å Lunds hospitals område den ändring måtte göras, att antalet platser

höjdes från tjuu till tjugnåtta, fjorton för hvardera könet, på villkor att utvidgningen af länets paviljonger skedde efter af styrelsen godkänd ritning, och att för hvarje patient erlades afgift till staten, hvilken afgift intill den 1 april 1910 skulle utgå med 2 kronor för dag och därefter bestämdes på sätt, som funnes fastställt för nu befintliga platser.

I likhet med medicinalstyrelsen anser jag att den nu ifrågasatta utvidgningen af upptagningsanstalten vid Lunds hospital vara af behovet högeligen påkallad. Då emellertid denna utvidgning af anstalten förutsätter ändring i ofvan omförmälda, af Riksdagen godkända aftal, torde frågan böra underställas Riksdagens pröfning. Dagafgiften för det ökade antalet patienter synes böra utgå efter samma grunder, som för närvarande äro stadgade, d. v. s. 2 kronor för dag och patient intill den 1 april 1910, med rätt för Kungl. Maj:t att därefter bestämma afgiften för en femårsperiod i sänder. Då medelkostnaden för sjukvården för hvarje person för dag vid Lunds hospital under år 1905 uppgått till 1 krona 16 öre, synes nämligen den nu gällande afgiften till fullo kunna betäcka statens kostnader äfven för utredning, hvilka uppgå till mellan 350 och 400 kronor för säng. Bestämmelserna i det genom nådiga brefvet den 12 juni 1891 godkända aftalet lära i öfrigt böra blifva i tillämpliga delar gällande.»

Departements-
chefens hem-
ställan.

Då behovet af ifrågavarande upptagningsanstalts utvidgning synes vara genom hvad därom i ärendet förekommit ådagalagd, samt utskottet icke haft något att erinra mot hvad som föreslagits beträffande vare sig dagafgiften för det ökade antalet patienter eller bestämmelserna i öfrigt angående den utvidgade anstalten, får utskottet hemställa,

Utskottets
yttrande.

att Riksdagen må medgifva,

att de till Malmöhus läns landstings upptagningsanstalt för sinnessjuka vid Lunds hospital hörande två paviljonger må på- och tillbyggas för beredande af utrymme för ytterligare fyra patienter i hvardera paviljongen,

att dagafgift till staten för det sålunda ökade antalet patienter må utgå efter samma grunder, som för närvarande äro gällande beträffande nu befintliga antal platser å upptagningsanstalten, samt

att i öfrigt med afseende å såväl det ifrågasatta byggnadsarbetet som den utvidgade anstalten må i tillämpliga delar gälla de bestämmelser, som meddelats i det i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 22 mars 1907 omförmälda, enligt kungl. bref den 12 juni 1891 för statens del godkända aftal.

Stockholm den 21 maj 1907.

På statsutskottets vägnar:

HUGO TAMM.
